

državna zbornica. Vlada nima pravzaprav razven klerikalne nobene stranke za sabo in vendar ugodni zbornica vsem njenim željam. Dolgočasno postaja že, zasledovati to avstrijsko politiko. Vse, vse se stori, kar vlada zahteva. Kedar se bodejo te razmere zboljšale? Edina pot je združenje kmetaskih sil. Vsi kmetje brez razlike narodnosti in vere ter stranke naj se združijo za obrambo svoje grude. Nič ne bode pomagalo, noben svetnik nam ne bode pomagal, — trda kmetaska pest je edina rešiteljica!

Tajna volilna pravica v občine je od cesarja potrjena. Odslej se bode volilo v vse občine na Štajerskem z listki in ne več ustmeno.

Ne v Ameriko! V združenih državah Amerike se je zgodila velikanska denarna kriza. Posledica tega je, da je veliko število fabrik delo ustavilo in delavce odpustilo. Vsak dan se odpušča na tisoče delavcev. Delavci ne morejo nikjer drugje dela dobiti in so vsled tega prisiljeni, odpotovati iz Amerike v svojo domovino. Vsakega izseljenca, ki odpotuje zdaj v Ameriko, čaka grozna usoda.

Dopisi.

Šmarje pri Jelšah. Strašansko veliki upliv našega posilem poslanca kmeta v talarju in rimskega dohtarja „Kämter Toni“ se kaže sedaj v pravi luči. Medtem ko je nemški poslanec g. Markhl za občine okoli Rogaske Slatine podporo že zdavnjej izposloval in se je ista že pred mesecem dni razdelila, se naš poslanec zadovoljuje stem, da za Šmarzi okraj do danes stvar še niti rešena ni, akoravno je več občin tega okraja imelo ogromno škodo. Na zborovanjah se ta zali fantek zna kaj bahati, — da pa bi v istini za nas uboge zapeljane ovce kaj storil, tisto pa ne. Ljubi Tone! daj se še enkrat od Tvoje Johanice venčati, kakor si se dal isti popoldan ko si poprej na Sladki gori v volilnem zboru Tvoj blagoslovljen pot potil, pa preskrbi si poprej predpasnik zoper zobobol! Dostojnost mi prepové prave izraze rabiti, pa Tone me že zastopi, jel — da?

Sv. Peter Medvedovo Selo. Ker vemo, da naš župnik Gomilšek Tebe drži „Štajerc“ jako visoko spoštuje in Te gotovo prej in bolj gotovo dobi, kakor kako rekomandirano pismo, smo mi kot njegovi dobri farani sklenili, mu po Tebi naša prisrčna voščila za novo leto izraziti. Prosimo Te toraj, dragi „Štajerc“ za malo prostora. Mi vsi farani Vam želimo, gospod fajmoštar, da se v prihodnjem letu telesno in duševno prav dobro

počutite in Vam želimo sploh vse dobro; ne zamerite pa da imamo mi tudi še druge želje. 1. Želimo da skrbite Vi kot naš dušni pastir le za naše duše in prepustite skrb za našo časno srečo nam in pristojnim posvetnim uradam. Pustite našo šoli odraslo mladino kakor pokojni župnik na miru; kaj potrebujemo mi vsa ta društva, katera Vi snujete? to nam ni ne v časno in ne v večno srečo, pač po v pogubo. Mladina se samo spakuje in pri raznih vajah se nam lahko še kaka za teater nadarjena deklina spanča kar bi gotovo ne bilo v čast krstni knjigi. 2. Kam pelje Vaše početje ste ja vendar že lahko sami videli na Vaših ljubljenskih Kopinškov Konrad in Klančki Franček. Prvi je prelomil biksoparagraf in bo mogel svoje socijalne študije v Šmarju nadaljevati in Franček ki se je slabega kristjanskega duha preveč nadjal, bo v znani gledališki predstavi „Franček pred kovačnico v temni noči“ dobrega soflarja potreboval, da bo sodnika o svojem dobrem namenu v korist vere in naroda prepričal. 3. Ostanite pri domu in ne letajte okoli kakor kak eksekutar, študirajte rajši na rimskega dohtarja ali n. pr. kitajski jezik v zabavo, samo doma ostanite; prihranili boste tudi Slov. Gospodarju precej prostora v listu. 4. Opušite beračenje po fari, saj lahko dostojno živite od tega kar Vam po pravici gre in radi bomo o času boljših letin za olepšanje naše cerkve kaj storili. Ne mislite da to kaj ste letos nabrali, so kmetje Vam z veseljem dali; ne večinoma zato da so se Vas znebili in drugi zavoljo zamere. — 5. Postanite pravi namestnik Kristusa kakor ga tolmači naš Štajerc in imeli boste Vi in tudi z Vam mi dragoceni „Mir Božji“ v naši lepi Sent-peterski fari. V ta namen Vas prosimo da služite sveto mašo na Božič in na dan novega leta in pripravljeno smo Vam zato pristojbino po K 4. — po uredništvu tega lista na Vašo zahtevo vpslati. Več kristjanov v fari.

Iz Št. Petra na Medvedovem selu. Pravijo, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Isto je tudi razmerje med našim fajmoštro in mežnarjem Ta fant Jurgec Anza, je tak strašen v cerkvi. pobožen, da smo si že večkrat med mašo mislili, zdaj pa zdaj bo božje vpadenje nad njim toliko, da se bo zgodilo vnebovzetje tega fanteka. Zdaj si ga pa še zunaj cerkve ogledmo. Zmiraj, kadar pod turnom vleče za štrik in v svoji pobožnosti premišljuje pregrešnost tega sveta, se prikaže svetla zvezdica njegovega srca Jagerjova Lenika. To so zlati trenutki v življenju našega mežnarčka. Ni se tedaj čuditi, da se kar obesi za štrik in tanje koš „buserlov“

na debelo Leniko. O Lenika še pridnejše hodi mimo zvonika, pa prej pridri, da nas boš vsaj rešila predolgega zvonjenja.

Račje. (Mir ljudem na zemlji!) Kmalu se bodejo oglasili zvonovi, katerinas vabijo k pričujočnosti rojstva Izveličarjevega. Sveti večer je! To noč pač malokdo ostane za pečjo. Vsak, bodisi reven ali bogat, prihiti v svojo najbližjo cerkveno, da je navzoč tega mičnega prizora. Res mično je gledati, ker vsaka lučica, bodi se na na tako skrivnem prostoru, kiže morebiti celo leto ni dajala svetlobe, ali nocoj, ko je ta sveti božični večer hoče vendar marsikateremu razsvetliti in ogreti srčne okove sovraštva, da bi se spravil z besedami, katere je govoril Kristus: Mir ljudem na zemlji! Da, lepo je slišati te besede, a žalibog ko ne presunejo tistih ki so ravno krivi nepotrebnega sovraštva. Cenjeni čitatelji, upam, da se strinjate z mojimi misli, kaj prav za prav hočem povedati s tem sovraštvom. Ker so ravno ti sv. božični prazniki in novo leto pred durmi, nočem da bi trosil sedaj sovraštvo med ljudstvo akoravno ljubim resnico. Zato Vam voščim, dragi mi somišljeniki, vesele božične praznike in novo leto, da bi tudi v tem novem letu ostali zvesti odjemalci in razširjevalci našega lista. Pa tudi jaz bom neumorno deloval z Vami za naš napredek in če bodem prisiljen odpreti svojo skrinjico, tedaj bom Vam pa naznanil par zanimivih dogodbc, kakor n. pr. od g. P. g. R. Hotelžupe i. t. d. Toraj z Bogom za ta čas! Sovraštvo pa poprej ne bode ponehalo, dokler ne bodejo „gore potovale“...

„Prepevaj le duša in prosi Boga,

Da b' zmirom si z „Štajercem“ dobra bila;

Naj zemlja razpade, naj svet se zdrobi,

Napredne ljudi Bog zmiraj živi.“

Račka kri.

Podčetrtek Ko je odstopil prejšnji župan g. Ignac Schober, izvolili so na njegovo mesto tukajšnega zdravnika g. dr. Emerika Breschar. Do tedaj ta mož sploh ni bil član občinskega zastopa, temveč samo nadomestnik v I. razredu. Nekaj servilnih odbornikov, katerim so drugi — razven dveh — nezmislno sledili, so naredili, da je ta človek za župana izvoljen, vkljub temu da je neprijeten, neprijazen, grob, da zahteva kot zdravnik veliko, kar je splošno znano. Tako imamo zdaj nakrat dohtarja za župana. Tako so hoteli to nekateri, ki so vedno najbolj pametni. Naš avtokratični župan vlada sicer še le kratki čas, ali izpoznali smo ga že od najslabše strani. V raznih slučajih je namreč že pokazal, da ni zastopnik svojih volilcev, pač pa bolj fiškalčen nego sam fiškas. Morda je temu njegova bolehnost kriva; ali tako bolehnosti mož naj bi se ne silil v ospredje in naj bi ne porabil svoj posel za zatiranje. Tako ima ta župan navado, da sklicuje seje ob 8. uri zvečer in trajajo te potem do polnoči. Župan nima spanja in rogovili na vesele svojih sosedov do jutra v svojih sobah. Zato pa menda misli, da tudi drugi lahko brez spanja izhajajo. Pri zadnji seji je nekaj odbornikov štrajkalo, ali pohlevni podrepaniki so prišli in spali med sejo, na kateri je župan v novi slovensčini svoj „program“ razjasneval. Živio kimovci! Svetovali bi onim odbornikom, ki imajo izvolitev tega že zdaj neljubega župana na vesti, da odložijo takoj svoje posle, dokler to še lahko častno storijo. Drugače se jih bode prihodnje leto prav krepko poznalo in se bode razburjenje proti njim še povečalo. Torej abeng! Preskrbljeno je že, da Žurmanov prijateljček dr. Breschar ne bode dolgo županoval in so v tem oziru vse stranke združene. Abeng!

Iz Cirkovca na d. polju. Nekaj vrstic o našem g. župniku Antonu Ravšl moramo ispregovoriti, ker misli on, da je vse prav kar on dela ali govori; mi pa ravno nasprotno mislimo. Mi slišimo skoro vsako nedeljo 2 pridigi, a pri prvi seveda mora biti nekaj politike zraven. Pred kratkim je pri prvi pridigi zopet začel zaradi svojega farofa, da naj gredo tisti možje, ki so pri cerkveni konkurenci v Studenci k patroni, da je sedaj on in nune pripravljene svoj del dati za novi tarov. Možje so res šli in kaj so zvedli? Govori se splošno, da ti nič ne dajo in nič ne vejo o tem. To se je že sedaj zgodilo drugokrat; uspeh vsega tega je dejstvo da je župnik iz prižnice lagal, in to v cerkvi, v hiši božji v pridči živega Boga ter med sv. mašo. Kajti pri nas je še stara navada, da se sv.

Najdaljši tunel sveta.

24. svečana 1905 se je izvršil predor t. z. »simplon-tunela« na Švicarskem. Na tem predoru se je delalo 6½ let in je tunel 19.730 metrov dolg. Mi prinašamo sliko, da si naši čitatelji zamorejo predstavljati velikansko to delo. Na sliki vidimo podobe tistih možov, ki imajo največje zasluge za ta tunel. Ti možje so: narodni svetnik Sulzer, Brandau, oberst Locher, nadinžinerji Presse, Beigner in Brand. Zadnji je izumil za zgradbo posebno mašino za vrtnanje. Votli »borer« s 3 zobmi se pritise s težo 12.000 kilogramov proti skalovju in se zavrti 8 krat v minuti. Za vsako mašino se potrebuje 25 konjskih moči. V sredi naše slike vidimo delavce pri taki mašini (Bohrmaschinen). Spodaj vidimo poslopje simplonovega zavoda in severni uhod, ki se nahaja na Švicarskem. Na desni strani pa vidimo južno - italijanski uhod. Upamo, da se bodo naši čitatelji za to sliko zanimali.

maša bere in po evangeliju se gre pridigovati. Mi, g. župnik, Vam moramo potrditi, da ste par nedelj, sem lepe pridige o daritvi sv. maše imeli, in da Vi bolj veste, kakor mi, kaj je sv. maša. Zakaj torej govorite na prižnici reči, ki ne slišijo v cerkev? Zakaj vera peša? Kedar boste imeli kaj takšnega za povedati, dajte raje občinskemu pisarju 10 vin. in naj po maši zunaj cerkve oznani. Pretečeno nedeljo ste spet žene opozarjali da ne smejo skozi te vrate v cerkev in vun mimo možkih hoditi. Mi nismo zoper to, če katera žena zaradi ovinkov ima tukaj bliže do svojega sedeža. In žene Vam tudi potrdijo, da bi bilo prav, kakor ste rekli, da apostol Pavel pravi: da možki naj bodo za-se v cerkvi in žene za-se. Vam svetujejo, da naročite Vašemu cerkvenemu pomagaču, da mu tudi treba med sv. mašo k nam ženskam hodit s torbico krajerjev pobirat, nas tčitit in po obleki hodit. Kar se pa farofa tiče, tudi ni res da imate nad polovico farmanov na svoji strani za novi farof, kajti mi ne bodedo hitro pozabili, kako se je pred letom dni godilo. Se še spominjamo, koliko družinskih preprirov ste naredili pri novih sedežih v cerkvi, ja še vai, še celo preklinjali ste nas farane v župnišču, nas suvali in „marš vun“ gonili.

Brežice ob Savi. Marsikdo je bil mnenja, da se je naš Benkovič od dogodka s pasjim bičem iz sramote izselil. Nekateri so celo rekli, da je v Zagrebu in da hodi pridno s svojo kelnarico Marijo v cerkev ter obišče semtertja tudi državni zbor na Dunaju, da predlaga interpelacije, ki jih izdeluje nekdanji zvesti in pošteni vojak ter sedanjí šribar Agrež. Resnično je v zadnjih časih ta iz kranjskega privandraní Benkovič predlagal interpelacije, ki so bile seveda skozinkoz resnične. V eni teh interpelacij zahteva nujno avanziranje nekega uradnika c. k. glavarstva, menda zato, da se mu stisne pozneje roko in se mu pomaga. — V drugi interpelaciji tega skrbnega poslanca se kaže na zidanje uradnega poslopja v Brežicah. Opozarjamo moža na namestniško poslopje v Gradcu, kjer je še veliko večja potreba. Tudi o pomanjkanju stanovanj ni treba govoriti, ker imamo še vedno dovolj prostora za Agreža in njegove tovariše. Zadnja Crenko-Benkovičeva interpelacija trosi zopet laži o mestnih stražnikih v svet. Hoče se tem stražnikom kruh požreti, da bi potem menda Agrež, Sihošek in Holy njih mesta zasedli. Seveda, Agrež in njegovi tovariši bi bili izborni nočni čuvaji. Čudno, da dični naš Ivan ni predlagal, naj se tukajšnjim stražnikom, ki so že dalje časa in bodo tudi dalje v Brežicah nego on, njih posestva vzame. Menda si misli Agrež, da se bodo stražniki v gozdovih okoli Kapelj klatili, dokler jim ne bodo brežiški meščani šribarske službe preskrbeli. Ko se ima take posle, zamore se tudi prijatelj višjih uradnikov postati. Hm, hm... Ali veste, kako se izdeluje Crenkaničeva interpelacije? Vsi občinski predstojniki brežiškega okraja se povabijo (1/5 pola papirja) da pridejo ob gotovi uri v advokatsko pisarno Benkoviča in prinesejo občinske pečate seboj. V pisarni jih sprejema po svoji poštenosti znani pisar Agrež in jim da podpisati prazne pole ter pritisniti na nje občinski pečat. Ko so tega čednega šribarja nekateri predstojniki vprašali, zakaj da morajo prazne pole podpisati, odgovoril jim je, da se bode iz njih interpelacij napravilo, potom katere bodo mestni stražniki odpuščeni. Take interpelacije naj bi se izročile neki trafikantini, ki rada govori, ne pa državni zbornici, v kateri bi imeli resni poslanci resno ljudskim potrebam ugoditi. Vse te prvaške lumparije pa se bodo krvavo na prvakih maščevale!

Novacerkev pri Dobrni. Za razpisano službo distriktnega zdravnika v okrogu Vojniškem se pač vseh unih šest županov skupaj toliko ne potegujejo ter noge in jezik ne rabi kakor samo eden župan iz Višnjevci I. Lipuš za svojega ljubljenskega dra Branko Žižeka. Ako bi se še toliko izvrstnih prosilcev oglasilo, to mesto je že Branketu zasigurano, pa ga tudi nihče ne zavida, temveč mu vsak iz srca privoščí, pa terne ne bode napravil, čeravno se boji te izgube, zato se je že očitno oglašil, da ne gre od Vojnika proč! — Vsak ptuji zdravnik, ki te razmere pozna, se ne bode semkaj oglašal. Dokler je bil za vse te kraje le eden zdravnik in sicer ti stari g. dr. Anton Žižek, je bilo

seveda dobro mesto, a sedaj ko ima hiralnica in trg Vojnik že g. dr. Franc Breschnik, h kateremu pa tudi od unih sedem občin ljudje radi zahajajo, ne bo za drugega zdravnika preveč sijajno. Razumi se da bo tudi dr. Breschnik vso razdelitve manj dohodkov imel, zato pa več prostega časa, a kaj je to bogatašu, a drugače je za ubogega revčú, ki si je pa sam tega kriv! A ker je ta dobro študiral in četudi je zdaj le bivši vojaški zdravnik, se mu sčasoma zna že boljša služba posrečiti, a za ta čas se bo že moral tukaj v računih ponižat.

Sv. Barbara v Halozah. Nemila usoda nam je vzela pretečeni ponedeljek preblagega in priljubljenega gospoda kaplana Ogradija. Povzročitelj je bil župnik, ki je tožil na knezoškofijstvo g. kaplana. Nato so dobili g. kaplan ukaz prestave v Sv. Jakobu v Slov. Gorice in da jih takoj nadomesti tamošnji kaplan Rabuza. Gotovo je bil župnik vesel, da je tako srečno dospel na kraj svojega smotra; a motil se je. Sicer smo radovedni kako bo sedaj, ko imamo dva Rabuzeka. Gospod župnik, Vas pa vprašamo, ali se nesramujete takega postopanja? Se li še spominjate sv. Pisma, ki pravi: „V očesu svojega brata vidiš pezdí, a v svojem očesu pa bruna ne občutiš.“ Sploh pa ne razumemo od kod imate toliko poguma, ko pa ste vendar že z vsemi žilicami obviseli na njej od kar jo poznate. Mogoče to Vi prištevate k pobožnosti! Sicer če bode dolgo Vaša Pepca pri Vas, se vam lahko zgodi, da tudi Vi dobite okoli lepega poldneva kakšen ukaz od knezoškofijstva. Bog daj da bi se naše želje uresničile. Gotovo ste se hoteli s tem le priknpiti knezoškofijstvu, a kaže samo ogorčenost nad svojo opatijo. Vsi žalujemo za g. kaplanom Ogradija, ker bili so res pravi namestnik Božji in ni farana, da bi se mu bili zamerili. Nikdar se niso brigali za politiko in strankarstvo, ampak povsod so sejali mir. Mnogo zlatih nankov so prijeli od njih otroci, ki so se najbolj veselili ure, ko so prišli v šolo. Gotovo jim ostanejo posebno v spominu pri slovesu še zadnje besede: „In blagoslovim Vas v imenu Božjem.“ Ni bilo človeka, ki bi ne bil z veseljem poslušal njihovo pridigo Marsikateremu starčeku je solza zalila oko, ko jih je slišal razlagati besedo Božjo. Gospod kaplan Ogradi, želimo Vam zdrave in vesele Božične praznike, ter Vam za novo leto kličemo iz dna srca:

Mnogo leta, dosti sreče,
naj Vam ljubi da še Bog.
Mimo naj življenje teče,
Brez težav in brez nadlog.

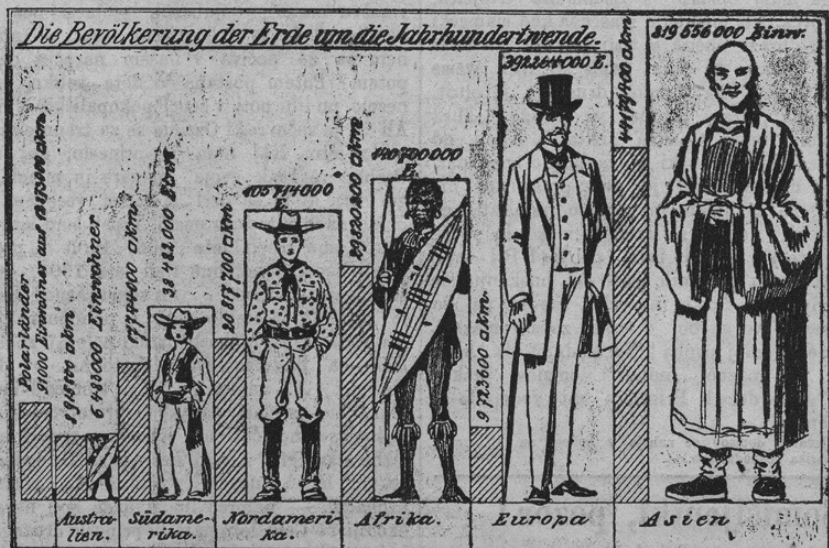
Sv. Barbara v Halozah! Dragi čitatelji „Štajerca“, resnica je zmiraj, kar piše „Štajerc“ o Jaka Rabuzeku; že prvi dan ko je prišel

v šolo kot katehet, je dal učenci Letonji, iz občine Gradiš, pokusiti svojo skozinkoz sveto ročico k desnemu in levemu ušesu. Ali mi farani bodedo poprašali na pristojnem mestu, ali sme g. Rabuzek v šoli otroke pretapavati. Mi bodedo vsako njegovo delovanje natanko opazovali in Vam potem poročali, naj svet izve, kako sedaj nekateri nevedni duhovniki delujejo. Čestitamo vam, St. Jakobčani, za kaplana Ogradija ki je miroljubni duhovnik in katerega ste dobili namesto tega Rabuzeka. Ali za našega župnika Vogrina, bi bil ta ravno najboljši, ko bi bila ona dva sama v fari. Sramota je to, najprej za Vogrina, da je od zbirc, katero so g. kaplanu posestniki dali, vzle eno štirko mošta in 120 litrov zrnja kot plačilo sebi za službo, ko še g. kaplana Ogradija ni tukaj bilo. — Ako je res ta Jaka Rabuzek tako po ženskem spolu pohlepen, tedaj bodeta imela z župnikom Vogrinom vedno vojsko in prepír radi njegove kuharice. Mi že temu palčku sedaj naprej poveljamo, da bode on poizkušal trde in žuljave pesti vbojih Halozanov, kakor nekdanj kaplan Gaberc, ki je sedaj dekan pri Magdaleni v Mariboru.

Iz Vojnika pri Celji. Dobre tri mesece je že minulo od dne 26. avgusta t. l., odkar sta mi mladi zdravnik dr. Branko Žžek v Vojniku in njegov zagovornik dr. Anton Božič, obenem celjski kmet, pri obravnavi v Celji strašansko hudo grozila in strašila, kako bodeta obe moji pismi na Žižeka in na odvetnika dr. Juro Hrašoveca c. kr. glavarstvu predložila, me tožila, me kaznovala, da mi Bog pomagaj itd., ter si s tem „zadoščenje? poiskala!“ Jaz pa sem njima zavrnil, ako me že hočeta tamkaj tudi tožiti, tedaj pa tožita, po kaj pa tukaj strašita kot dva slamnati strašili, vsaj nisem boječi tič ali zaveč. Ker sta pa le samo grozila in nič kot grozila, kakor mali otročički, a svojega grozenja pa nikakor izpolnila, začel sem opominjati najpoprej Žižeka na to izpolnitev, a ostalo je zopet brezuspešno. Na to sem prigovarjal zagovorniku Božiču svoje grozenje že vendar enkrat izvršiti, a vse zaman! Če se že pa malim otrokom na njih grozenji mora smejati, tembolj še le „mogočnim, učenim dohtarjem“, ki take posnemajo. To kaže veliki pogum na grozenje, a bojazljivost, malodušnost na izpolnovanje. Djal sem tudi, ako ima Žižek veselje mene pri sodniji tožiti, vsaj bi to lahko sam, brez dohtarja spravil, tedaj se je seveda g. sodnik nasmehljal, a Božič pa se je hudo razjezil in zarenčal. Pisal pa sem v ti dve pismi na kratko omenjeno to-le: 1. Dru. Žižeku, kakor je že Štajerc obelodanil, naj bi mi za zdravljenje moje žene manje računil, ker je nepotrebne obiske delal, bolezen še shujšal namesto zboljšal, in potem mi še predrzno „zahrbtnost“ očital, ko je moja žena bila

Prebivalstvo sveta.

Prebivalstvo sveta šteje 1510 milijonov duš, ki stanujejo na 144 milijonov kvadratnih kilometrov zemlje. Na en kvadratni kilometer pride torej 10 ljudi, seveda je srednja številka za ves svet. Naša slika kaže v podobi

Število prebivalstva raznih delov sveta. V prvi vrsti (na levi strani) imamo polarne dežele, v katerih ljudje sploh vsled mrazu ne morejo živeti. Potem pride Avstralija, Južna Amerika, Severna Amerika, Afrika, Evropa in končno kot največja Azija. (Opomba: Einwohner = prebivalci.)

prisiljena, si starejšega in skušenejšega zdravnika, nego je Žižek, poiskati. Omenil sem še, namesto da tako vi-oko računai, bi se bil on kot korenjaški vrli Slovenec raji bogato Slovenko oženil, vsaj jih je imel na izbiro, ne pa ptujko „trdo Nemko-Bamko“ brez vse slovenske vednosti ter kavarno-kasirko brez premoženja. Stem sem čisto resnico izrazil, kakor je vsak popisuje! a potem pa toliko hrupa, razželenja in groženja. — 2. Dru Hrašovecu pa sem očital zopetno nepotrebno zagovorništvu, kar je tudi že Štajerc prinesel, ter ga opomnil na leto 1897, ko me je zaradi neznatne malenkosti iz Celja v Marenbergu preganjati hodil, ter zato nič manj nego „sto“ gld. od mene zahteval, ki sem imel po 27, 36, potem 45 gld. na mesec plačila; a g. sodnik mu je le 40 gld. odmeril. Ker jih pa nisem mogel naenkrat izplačati, me je še on (dr. Juro Hrašovec) enkrat za denar tožil, ter zopet novih 10 gld. škode napravil. Naznanil sem namreč svojega šolskega načelnika okr. šol. svetu, ker za šolo nišesar ni skrbel in me tako pri uku zadrževal in mi težavo delal, ter sem mu zavoljo tega „malomarnost“ očital, in zato me je tožil po dr. Hrašovecu, kakor je tudi poprej po dr. Dečko večni tožitelj bil. Se-li 'to ne reče: Ti slovenski učitelj žeri travo, prst in kamenje, če imaš še tako malo plačilo, ali pa stradaš kot pes, da le mene kot doktorja plačaš!! Vprašam končno oba dohtarja Hrašoveca in Božiča, ali hočeta, da celo tedajno obravnavo in poznejše pogovore s Hrašovcem natanko popišem v začudenje in posmeh vajnih tovarišev in čitajočega ljudstva?!

Okolica Celovca. V zadnji številki „Š-Mira“ je prišlo naznanilo, da se je moralo neko deklico na grabštajnski šoli zaradi nenravnosti izključiti. „Š-Mir“ porabi to priliko, da hujeka proti šoli. Ali mi vprašamo: Kdo pa je kriv, ako pomeša n. p. kakšni kaplan strup v mašno vino, da umori svojega župnika, kakor se je to pred par leti na Koroškem zgodilo? Ali kdo je kriv, ako omadežuje župnik (kakor n. p. Ilesič v sv. Bolfengu), šolarske deklice in jih ali potem še h krivi prisegi? Ali je tega tudi ljudska šola kriva? Ali niso bili ti duhovniki v duhovniškem vzgojevališču in so tam mnogo molili? In vse ni nič pomagalo! Ako napravi šolarka greh, potem hujekajo črnuhi takoj proti šoli. Ako pa napravi kakšni kutar lumparijo, — potem, kmet, je to kaj drugega. Potem se molči o stvari ali pa se laže ter zavija. V tem tiči hinavščina klerikalnih listov. Tako hočejo ljudi na klerikalne limance loviti. Ali k sreči postaja v ljudskih glavah že precej svetlo. Kdor pozna namene zakotnih listov kakor „Š-Mira“, ta obrne politikujoči in hujekajoči duhovščini hrbet. In tako je prav!

Svetna Vas. (Dopisunu „Mira“ iz Kaple v Rožu.) Sicer ni moja navada, pečati se z subjektom takega „kalibra“, kakor je znani mazač v Kapli, ker se preveč ogrdim, a misleč, da morda ni vsakemu dušnemu siromaku (za take spoznam sodruga „Š-Mirove“ stranke) znano, kdo cedi svoje strupene aline po moji osebi, hočem ga malo opisati. V resnici sta dvojčica, pribandrovca. Po mišljenju zraščena kod siameski dečki. Po obrazu ališta v tisti razred „Interesantnega lista“, ki ima napis: „Wer weiss etwas?“. Eden ima brado, drugi pa je obrbit. Prvi „zmoha“, drugi „zvoha“ in zmaže. „Mir“ pa na taci prinese. Obadva živita v Kapli od dobrot neumnih ljudi, ki njima nosijo božji dar. Moj bog! dan današnji je pač praktično, nič ne delati, pa z žaklom in tabelco pčirati, še to ni treba, neumneži sami prinesejo in so še hvaležni, če se sledni belič pobere! Pri tem, pri obrekovanju poštenih ljudi in huskanju se najdeta dvojčica. Strah in velik smrad pa bo svet napadel, ko se bo o njih začelo mazati, po fari se že zdaj ovoha! Na slednjič pa bode morebiti še mazač „mohija“ snedov, kakor Chronos svoje dece! Prinesite mi vode, da si roke operem!

(Nadaljevanje dopisov se nahaja v prilogi na 10. strani. Istotako rubrika gospodarstvo.)

Somišljeniki, pozor!

V nedeljo po praznikih, to je 29. decembra ob 10. uri dopoldne se vrši shod „Štajerčeve“

stranke pri g. Schosteritsch-u v Št. Vidu pri Ptuj-u. Več se razvidi iz vabil, kijih pošljemo svojim zaupnikom. Delajte in agitirajte, da bode shod mnogoštevilno obiskan. Na delo!

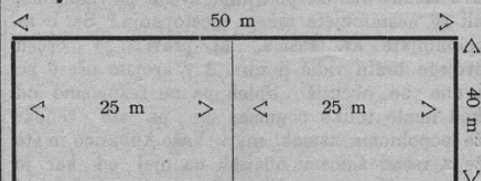
Poizkusi z umetnimi gnojili.

Vsi tisti posestniki, kateri so pri podpisnemu prosili za brezplačna gnojila za poskus, dobijo te dni pismo, kojemu naj nemudoma odgovorijo, na kar se jim bodo umetna gnojila vpsolala.

Vsak poizkuševalec dobi brezplačno 100 kg Tomaževe moke in 30 kg. Kalijeve soli in se more po sledečem navodilu ravhati:

izbere se za poskusne parcele kolikor mogoče ravninski negnojene travnik, katerega ne poplavi voda in tudi ni preveč močvirjen.

Na takem prostoru se zmerite 2 enako veliki parceli vsaka po 1000 m. najbolje tako, kakor kaže slika, da se namreč vzame na eni strani pravokota 50 m. dolga, druga pa 40 m. taki pravokot meri 2000 m. in se na dalji strani razpolovi, tako dobimo 2 pravokota 25×40 in toraj pripravne poskusne parcele, katere se morajo z debelimi klini zaznamovati.

Leva poskusna parcela vstane negnojena, na desni parceli pa se gnojila dobro pomešana enakomerno raztrosijo in sicer se more trositi v tistem vremenu in nizko, da se čez parcelne meje ne kadi.

Trositi je najbolje takoj, ko ljubite gnojila, če le ni zemlja zmrzla.

Spomladi se morajo poskusne parcele dobro osnažiti.

Seno kakor otava se mora na obeh parcelah posebej pokositi in posušiti. Za vaganje pa je najboljša mesečna vaga (Mondwage); glej sliko v moji knjižici.

Isti poskuševalci, kateri bodejo poskuse natančno izvršili se ne bodejo le sami hasnili ampak bodejo tudi svojim sosedom v dober vzgled.

Najboljše uspehe in veselo novo leto!
V Kačjem dolu dne 15./12. 1907.

Andrej Drogenig, kmetovalec.

Novice.

1908.

Zopet je minulo leto. Ako se za trenutek ostavimo, se nam pač dozdeva, da koraka čas z velikanskimi koraki. Ozmimo se okoli sebe: Ali so še vsi tukaj, s katerimi smo lani novo leto praznovali? Ali ne počiva že marsikdo v hladni gomili, kateremu smo lani še roko stisnili in srečo želeli? Ali ni na naših glavah že nekaj sivih las?... Z velikanskimi koraki odhaja čas. Danes smo še otroci, ki živimo liki rožam v varstvu matrine ljubezni, — jutri nas pahne nemila usoda že v brezsrčni svet, — pojutrajnem pa že počiva v našem naročju dete. In potem? Potem postane to dete veliko, nas pa nesejo po tih poti v sence pokopaliških cipres... Ali to je večni red! Ozmimo se za trenutek na preteklo leto. Kaj nam je prineslo, kaj vzelo? Osebuje vsak svoje razmere in menda nikogar ni, ki bi se ozrl s čistim veseljem ter s polno zadovoljnostjo nazaj. Trpeli smo leta 1907, kakor smo trpeli leta 1906, 1905 in preje. In trpeli bomo bržkone tudi leta 1908, ako ne zadenemo v lotiriji... Ali zopet resno! Kaj nam je prineslo preteklo leto v političnem oziru? Ali nam je vlada gospodarski položaj zboljšala? Ali ima ljudstvo svoje zastopnike v državni zbornici? Ali nam grè zdaj za trohico bolj nego lani? Zdi se nam, da ne! Dobrote vlade in dela poslancev ne čutimo. Etnako, vedno etnako slabo nam gre. Ali so naši prvaški nasprotniki tekom leta drugačni postali? Da, postali so drugačni, — namreč ljudstvu še bolj nevarni in škodljivi! Celu leto nam ni prineslo drugega nego boj proti hinavščini, laži, proti zlorabi vere in oduštvu. Vsak dan so nas obližali z gnojnicu svojih

laži! Naš pogum pa je ostal vedno etnak. Mi ne trepetamo pred nasprotniki! Mi se jih ne bojimo! In — to obljubimo v zadnji letošnji številki nevstranešnega našega lista, — tudi v bodoče ostanemo krepki in pogumni! „Štajerc“ se ne spremeni. On ostane zvest svojemu načelu, da ima kmet svojo pravico in da je kmetu vso hujeskanje škodljivo. Skušali bomo v teku leta 1908 povečati našega „Štajerca“. Prinašali bomo lepe članke, potrebne gospodarake nauke, zanimive povesti in tudi lepe slike. Vsem onim, ki se borijo na Štajerskem in Koroškem za ljudske pravice, ki se bojujejo za svitli vzor resnice, — vsem tem bode služil naš list. Ali v ta namen je potrebno sodelovanje vseh somišljenikov in prijateljev. Razširjajte torej naš list, naročujte ga nevstranešno! Tisti, ki so z naročnino zaostali, naj jo vpsoljejo, kajti tudi mi moramo vse svoje dolžnosti pokriti. Naročnina se plačuje naprej. S tem, da želimo svojim prijateljem največ sreče v novem letu, kličemo jim pogumno: Na delo za napredno stvar!

Izdajalci! Druzega imena ne zaslužijo! Pred odločitvijo smo napisali besede, ki jih je izrazil voditelj avstrijskih kmetov Hohenblum: Tistim poslancem, ki bodejo glasovali za avstro-ogrsko nagodbo, naj se pritisne pečat izdajalstva na čelo. Zakaj? Ker je ta nagodba največji zločin, ki se je storil nad avstrijskimi narodi. Naj še enkrat številke govori! Avstriji smo dobili od te nagodbe vsled 2% nega znižanja kvote in drugih manjših stvari nekaj čez letnih 5 milijonov kron dobička. Ali vsled nerazdeljenja colninskih dohodkov, pri blokni renti itd. so dobili Ogri letnega dobička za 35 milijonov kron. 35 manj 5 je 30! Torej vtnakeje Košutovci vsako leto 30 milijonov kron v žep. To so številke, ki se ne dajo izbrisati s praznimi besedami in zlatimi obljubami. In s o krivi na temu so klerikalni prvaški poslanci s Plojem in Grafenauerjem vred, ki so ali za nagodbo glasovali, ali pa pobegnili. Fej izdajalci!

Spominska tabla. Treba jo je postaviti, spominako tablo, — postaviti tistim „slovenskim“ poslancem, ki so imeli predrznost, glasovati proti ljudstvu in za vladu. Za avstro-ogrsko nagodbo, ki požre avstrijskim narodom vsako leto najmanje 30 milijonov kron, so glasovali sledeči štajerski, koroški in kranski slovenski poslanci:

Dr. Anton Korošec
kmet Pišek
kmet Roškar
poštenjak Gostinčar
duhovnik Gregorčič
Hočvar
čedni Jaklič
duhovnik dr. Krek
kranjski Pogačnik
hofrat Povše

klerikalni liberalci Šuklje
ožlindrani dr. Šušteršič

Te poslance treba postaviti ob „pranger“, ob kamen sramote. Etnakovredni pa so tisti, ki niso bili v trenutku nevarnosti na svojem mestu. Nekateri so namreč raje iz zbornice pobegnili, nego da bi možato proti vladi glasovali. Ti ljudje so ravno tako kakor prvi izdali in prodali interese svojih volilcev. In med temi ljudmi sta zlasti dva, ki ju je treba napisati istotako v spominsko tablo prvaške sramote. Ta dva se imenujeta:

hofrat dr. Miroslav Ploj
in orglar Grafenauer.

Kmetje! Kadar greste v davkarijo in prinesete zadnje krvave svoje krajcarje, — kadar vam zarubijo zadnjo kravico, — kadar kliče lačna vaša deca zamanj po kruhu, — takrat se spominjajte teh imen, takrat se spominjajte poslancev, ki so vas prodali za Judeževe groše...

Shod v Ptuj-u. V nedeljo, 15. decembra se je vršilo prvo zborovanje „Štajerčeve“ stranke v tej zimi. V veliki dvorani ptujake kazine se je zbralo precejšno število okoliških kmetov. Skoraj vse večje občine in vasi okoli Ptuj-a so bile zastopane. Otvoril je shod upravnik našega lista, gosp. F. Malenšeg ter izročil zboru tudi pozdrave okrajnega načelnika g. Orniga. Za